

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunana iela 1, Rīga, LV -1010

Tālrunis: 7210274, 7228505 Fakss: 7220572

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2003. gada 11. novembrī

Satversmes tiesas 4. kolēģija šāda sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Ilma Čepāne un tiesneši Ilze Skultāne un Aivars Endziņš,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā iesniegto [..] pieteikumu par lietas ierosināšanu (Pieteikumu reģ. Nr. 123),

k o n s t a t ē j a :

1. Pieteikumā lūgts atzīt par neatbilstošiem Latvijas Republikas Satversmes 1., 2., 77., 89. un 40. pantam:

- 1) Latvijas Republikas Satversmes 68. un 79. pantu daļas;
- 2) tautas nobalsošanu par Latvijas dalību Eiropas Savienībā;
- 3) Saeimas lēmumu, ar kuru likumprojekts “Par līgumu starp Eiropas Savienības dalībvalstīm un kandidātvalstīm “pievienošanos ES”” ir pieņemts 1. lasījumā.

1.1. Saskaņā ar Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk - Satversme) 85. pantu un Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par likumu atbilstību Satversmei.

Tulkojot terminu “likums” minētajās normās, jāņem vērā, ka likumdevēja mērķis, izveidojot Satversmes tiesu, vispirms ir bijis radīt efektīvu mehānismu Satversmes normu prioritātes aizsardzībai. Pretrunā ar šo mērķi būtu pieņemt, ka Satversmes tiesa nevar izskatīt tādu likumu atbilstību Satversmei, kuri paredz grozīt Satversmi, taču nav pieņemti Satversmē noteiktā kārtībā. Satversmes tiesa ir tiesīga izskatīt jautājumu par to, vai konkrētas normas ir kļuvušas par Satversmes normām likumā noteiktajā kārtībā.

Proti, vai, pieņemot šīs normas, Saeima nav pārkāpusi to pieņemšanas procesuālo kārtību.

Vienlaikus ir jāņem vērā, ka Satversmē ir izsmeļoši noteikta tās grozīšanas kārtība, turklāt Satversmē nav paredzēts, ka Satversmes tiesa izskata vienu Satversmes normu atbilstību citām normām vai Satversmei kopumā. Ja kāda norma ir kļuvusi par Satversmes normu, tā ir neatņemama Satversmes sastāvdaļa un tai ir attiecīgs juridiskais spēks.

Tādējādi Satversmes tiesa nav tiesīga lemt par pieteikumā formulēto prasījumu par Satversmes 68. panta un 79. panta daļu atbilstību citiem Satversmes pantiem.

1.2. Pieteikumā prasīts izskatīt “tautas nobalsošanas” atbilstību Satversmei. Taču pieteikumā nav norādīts uz konkrētiem tiesību aktiem, kas būtu pretrunā ar Satversmi. Nedz Satversmes 85. pants, nedz Satversmes tiesas likuma 16. pants neparedz Satversmes tiesai izskatīt lietas par “tautas nobalsošanas” (visas tautas nobalsošanas kā darbību kopuma) procesa atbilstību Satversmei. Tādējādi Satversmes tiesa nav tiesīga lemt par pieteikumā formulēto prasījumu par tautas nobalsošanas atbilstību Satversmei.

1.3. Pieteikumā prasīts izvērtēt Saeimas lēmuma, ar kuru likumprojekts “Par līgumu starp Eiropas Savienības dalībvalstīm un kandidātvalstīm “pievienošanos ES”” ir pieņemts 1. lasījumā, atbilstību Satversmei. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 2. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par “Latvijas parakstīto vai noslēgto starptautisko līgumu (arī līdz attiecīgo līgumu apstiprināšanai Saeimā) atbilstību Satversmei”. Šāds prasījums pieteikumā nav formulēts.

Savukārt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 4. punktu Satversmes tiesa izskata “citu Saeimas ... aktu, izņemot administratīvos aktus, atbilstību likumam”. Proti, tādu Saeimas aktu atbilstību Satversmei, kas nav nedz normatīvi akti, nedz administratīvi akti. Tomēr šādas lietas Satversmes tiesa ir tiesīga izskatīt tikai Satversmes tiesas likuma 17. panta otrajā daļā izsmeļoši uzskaitītos gadījumos. Proti, ja pieteikumu iesniedz Valsts prezidents, Saeima, ne mazāk kā divdesmit Saeimas deputāti vai Ministru kabinets. Pēc personas pieteikuma minētās lietas Satversmes tiesa neizskata.

Tādējādi arī pieteikumā formulētais prasījums par Saeimas lēmuma, ar kuru likumprojekts “Par līgumu starp Eiropas Savienības dalībvalstīm un kandidātvalstīm “pievienošanos ES”” ir pieņemts 1. lasījumā, atbilstību Satversmei nav izskatāms Satversmes tiesā.

2. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 5. punktu pieteikumā jāietver prasījums Satversmes tiesai. Pieteikumā ir jābūt skaidri formulētam tādām prasījumam, kas ir piekritīgs Satversmes tiesai. Izskatāmais pieteikums šai likuma prasībai neatbilst un līdz ar to Satversmes tiesa nav tiesīga ierosināt lietu par šo pieteikumu.

Nemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 1. un 3. punktu,

n o l ē m a :

Atteikties ierosināt lietu pēc [..] pieteikuma par lietas ierosināšanu (Pieteikumu reģ. Nr. 123).

Lēmums nav pārsūdzams.

Satversmes tiesas 4. kolēģijas priekšsēdētāja

I.Čepāne